

UZ
LEUVEN

Ergonomiebeleid UZ Leuven

VerV Ergonomiecongres

Liesbeth Lamsens

21-10-2025

Programma

- **UZ Leuven kerncijfers**
- Ergonomie in UZ Leuven
 - Ingebed in algemeen welzijnsbeleid
 - Stakeholders
 - Risicoanalyses
 - Nieuwbouw/verbouwingen
- Casuïstiek
- Innovatie

Over UZ Leuven

Als grootste universitaire ziekenhuis van België wil UZ Leuven grenzen verleggen door **gespecialiseerde zorg en innovatieve behandelingen te combineren met menselijke aandacht en respect voor elke patiënt.**

10.000 gepassioneerde medewerkers geven elke dag de beste zorg op maat. Toekomstige zorgverleners en medewerkers krijgen in UZ Leuven een **hoogstaande opleiding**, met het oog op levenslang leren en innoveren. Als pionier in klinisch **onderzoek** denkt het ziekenhuis aan de patiëntenzorg van morgen.

10 001 medewerkers

Investeren in mensen

Bij UZ Leuven staat de patiënt altijd centraal. De beste zorg geven aan elke patiënt is onze opdracht, waarbij een menselijke en persoonlijke benadering belangrijk is. Respect voor elkaar is essentieel: UZ Leuven investeert daarom ook in zijn medewerkers, zodat die elke dag het beste van zichzelf kunnen geven.

Ergonomische risicofactoren

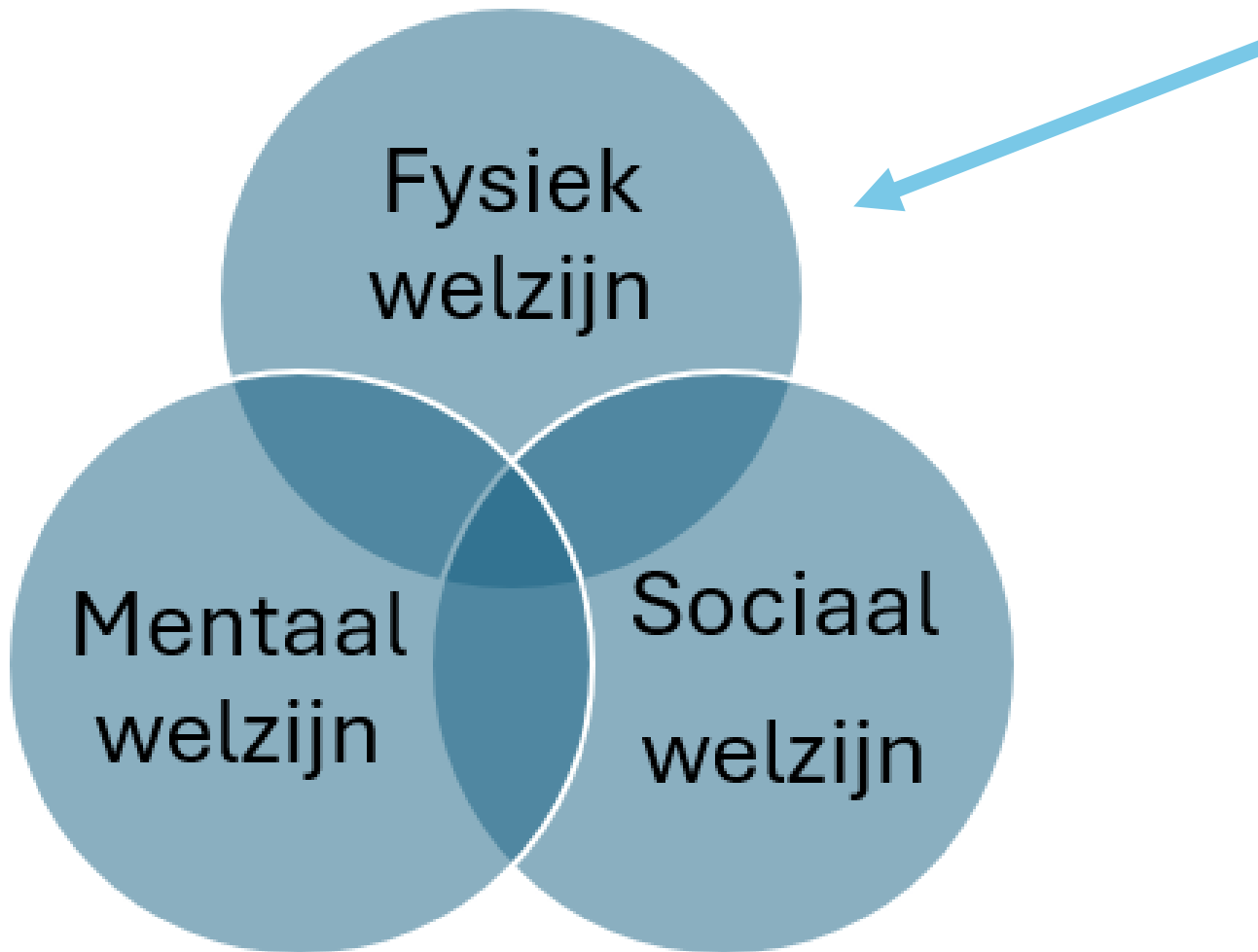
Jaarlijks > 250
aanvragen ergonomie

Programma

- UZ Leuven kerncijfers
- **Ergonomie in UZ Leuven**
 - Ingebed in algemeen welzijnsbeleid
 - Stakeholders
 - Risicoanalyses
 - Nieuwbouw/verbouwingen
- Casuïstiek
- Innovatie

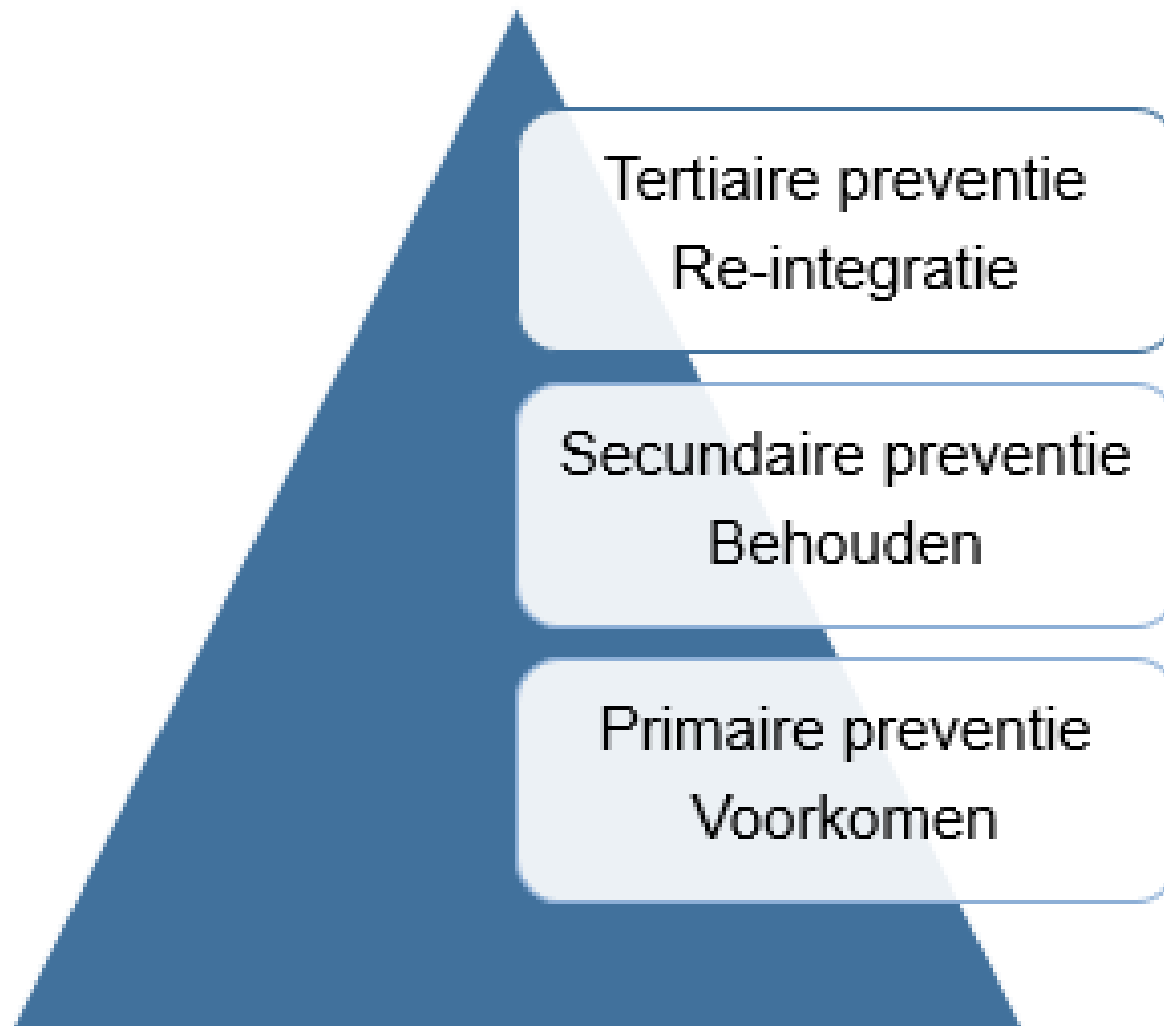
Ergonomie ingebed in algemeen welzijnsbeleid

Preventie van fysieke klachten

Ergonomie in UZ Leuven - preventieniveaus

Ergonomie in UZ Leuven - stakeholders

Directie : personeels- en verpleegkundig directeur

- Sturen en evalueren het ergonomiebeleid
- Beheren budget ergonomie

Alle (preventie)adviseurs

- Elke adviseur (veiligheid, radioprotectie, milieu, psychosociale) en arbeidsarts houdt rekening met ergonomische adviezen.
- Betrekt de ergonoom, overlegt, verwijst door indien van toepassing

Ondersteunende diensten: aankoop, ruimteplanning, technische diensten, IT, communicatie

- Deze diensten zien het belang in van ergonomie en houden rekening met ergonomische adviezen.
- Betrekt de ergonoom, overlegt, verwijst door indien van toepassing

Ergonomie in UZ Leuven - stakeholders

Leidinggevenden

Antenne personen ergonomie

Elke werknemer

- Zij hebben aandacht voor ergonomie:
 - Bij werkplek inrichting
 - Bij de werkplek uitrusting (materialen ,hulpmiddelen, ...)
 - Bij het eigen handelen
- Betrekt de ergonoom, overlegt indien van toepassing

Ergonomie in UZ Leuven - overlegstructuren

Stuurgroep

- **Doel**: integreren van ergonomie binnen UZ Leuven beleid
- **Frequentie**: 1x/jaar
- **Wie**: Directie, artsen fysische geneeskunde, ruimteplanning, aankoop, communicatie, opleiding en ontwikkeling, docenten verpleegscholen Leuven, interne preventiedienst, externe preventiedienst

Werkgroep ergonomie UZ Leuven – externe preventiedienst (IDEWE)

- **Doel**: concretiseren beleid
- **Frequentie**: 6x/jaar
- **Wie**: Arbeidsarts, Diensthoofd preventie en milieu, stafmedewerker opleiding en ontwikkeling UZ Leuven, ergonomen

Ergonomie in UZ Leuven - overlegstructuren

Overleg met andere (preventie)adviseurs

- **Doel**: Lopende aanvragen opvolgen, bespreken ergonomische knelpunten, adviezen uitwerken
 - Via: interne preventiedienst, arbeidsarts, stuurgroepen roerende en onroerende investeringen, bedrijfsbezoeken, CPBW, incidenten, arbeidsongevallen, ..)
- **Frequentie**: Op regelmatige basis
- **Wie**: Diensthoofd preventie en milieu, met PA veiligheid m.b.t. roerende investeringen, met PA veiligheid m.b.t. onroerende investeringen,...

Intern overleg ergonomie met ondersteunende diensten: aankoop, ruimteplanning en technische dienst

- **Doel**: bespreking van ergonomische adviezen op de drie niveaus
- **Frequentie**: 1x/maand
- **Wie**: ergonomen en vertegenwoordiging van elke dienst

Ergonomie in UZ Leuven - overlegstructuren

Welzijnswerkgroep

- **Doel**: Concretiseren van het welzijnsbeleid in UZ Leuven
- **Frequentie**: 4x/jaar
- **Wie**: Ergonoom, UZ Fit, welzijnscoach, diëtist, preventieadviseur, psychomotore therapeut

Leiderschapsadviesraad

- **Doel**: ergonomie binnen het verpleegkundig en paramedisch departement – bespreking van specifieke topics
- **Frequentie** : Op vraag langs beide zijden

Ergonomie in UZ Leuven - overlegstructuren

Preventiecel

- **Doel**: Bespreking ergonomische projecten en vragen vanuit het CPBW
- **Frequentie**: 1x/maand
- **Wie**: Arbeidsarts en diensthoofd preventie en milieu

CPBW

- **Doel**: aanbrengen van ergonomische knelpunten en antwoord bieden hierop – jaar actieplan ergonomie
- **Frequentie**: 1x/maand
- **Wie**: Arbeidsarts en diensthoofd preventie en milieu

Communicatie

[Preventie](#) / [Preventie en milieu](#)

Ergonomie

Ergonomisch werken betekent de werkomgeving aanpassen aan de mens met als doel het optimaliseren van gezondheid, productiviteit, gebruiksgemak en efficiëntie.

Ergonomie heeft betrekking op werkplekken, werkruimte, materialen, gereedschappen, taken ...

Ergonomische optimalisaties verminderen lichamelijke belasting en stress, helpen blessures te voorkomen en bevorderen de gezondheid en welzijn op het werk.

Ergonomische adviezen bij

- [Patiëntenzorg](#)
- [Beeldschermwerk](#)
- [Werken in een labo](#)
- [Schoonmaak](#)

Opleidingen

Volgende opleidingen rond ergonomie zijn standaard beschikbaar in het [leercentrum](#):

- Slim omgaan met zitten tijdens beeldschermwerk
- Houdings- en bewegingsadvies voor rug en nek in het dagelijks leven
- Omgaan met pijn op het werk

Gezond leven en bewegen

- [Beweegoefeningen](#)
- [De bewegingsdriehoek](#)

Snel naar

- [Slimmer én sterker werken](#)
- [UZ Fit](#)
- [Welzijnscoaches](#)
- [Ergonomische richtlijnen voor een werkruimte](#)
- [Fedris-revalidatie](#)

Ook interessant

- [Ergonomiesite.be](#)
- [Gezondleven.be](#)

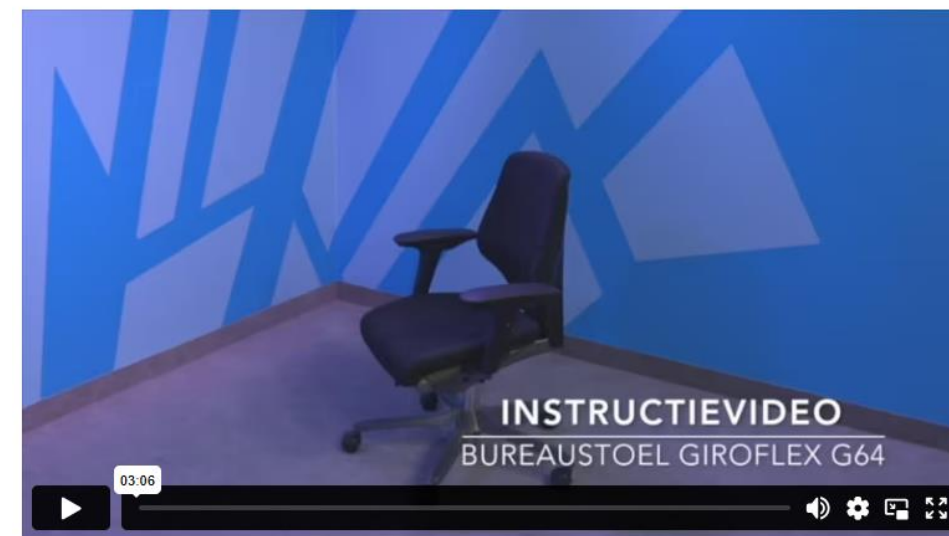
Contact

- ergonomie@uzleuven.be

Intranet/ergonomie

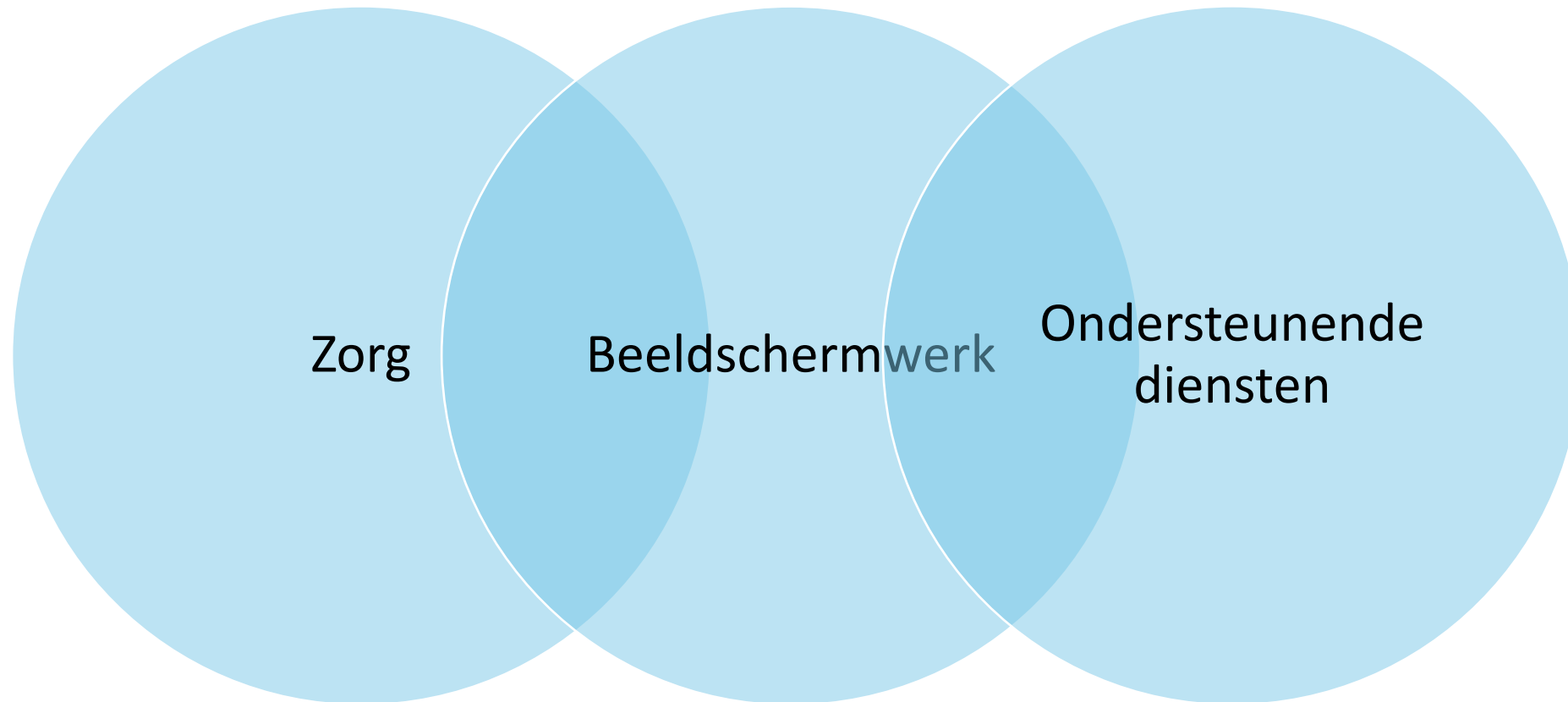
[Preventie](#) / ... / [Bureaustoel ergonomisch instellen](#)

Giroflex instellen

[Download het stappenplan \(pdf\)](#)

Ergonomie in UZ Leuven - risicoanalyses

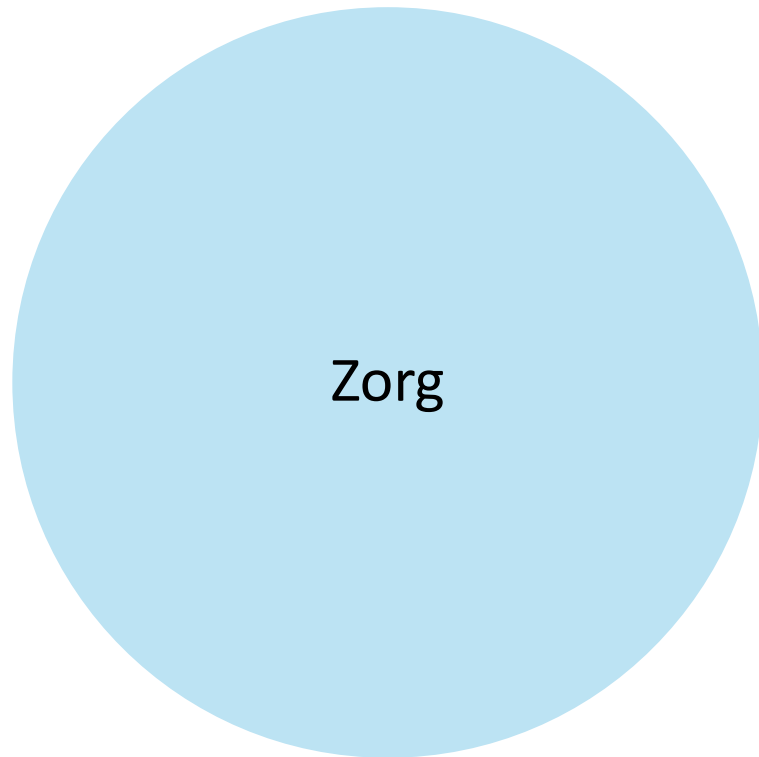

Tertiaire preventie
Re-integratie

Secundaire preventie
Behouden

Primaire preventie
Voorkomen

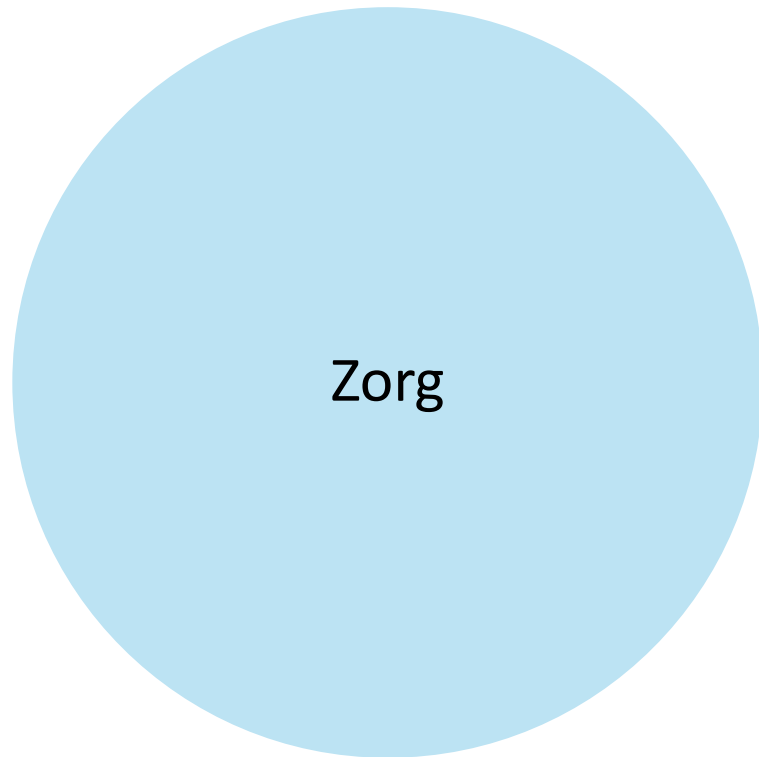
Ergonomie in UZ Leuven - risicoanalyses

Twaalf zones:

1. Oncologie
2. Abdomen
3. Bewegingsstelsel
4. Inwendige en revalidatie
5. Thorax
6. Ambulante centra
7. Medische diagnostiek – beeld
8. Zintuigen
9. Reproductie en groei
10. Centraal patiëntenvervoer en secundair vervoer
11. Kritieke zorgen
12. Oka en Anesthesie

Ergonomie in UZ Leuven - risicoanalyses

- Participatieve risicoanalyse:
 - Hoofdverpleegkundige
 - Antennepersoon ergonomie
- Oa. Vlaamse Tilthermometer
- Ziekenhuisbrede projecten

Ergonomie in UZ Leuven

Zorg

BEDOPMAAK UZ LEUVEN - STANDAARDISATIE

MOBILITEIT PATIËNT	ONDERLAAG	MIDDENLAAG	BOVENLAAG
Weinig tot geen fysieke hulp 	 Een hoeslaken	- Geen hulpmiddel nodig - Zelfoprichter aanbieden aan de patiënt	- Zomer: groot laken - Winter: dekbed of groot laken
Gedeeltelijk fysieke hulp 	 Een hoeslaken	 - Glijzeil rechtstreeks onder de patiënt aanbrengen ter hoogte van hoofd en schoudergordel - Na gebruik glijzeil bevestigen aan voetuiteinde	
Veel fysieke hulp 	 Een hoeslaken of drie steeklakens	 - Glijzeil aanbrengen onder het blauw verplaatsingslaken tussen stuit en kruin - Na gebruik glijzeil bevestigen aan voetuiteinde	

Weinig tot geen fysieke hulp

ONDERLAAG

- Een hoeslaken

MIDDENLAAG

- **Geen hulpmiddel** nodig
- **Zelfoprichter** aanbieden aan de patiënt

BOVENLAAG

- **Zomer:** groot laken
- **Winter:** dekbed of groot laken

Gedeeltelijk fysieke hulp

ONDERLAAG

- Een hoeslaken

MIDDENLAAG

- **Glijzeil** rechtstreeks onder de patiënt aanbrengen ter hoogte van hoofd en schoudergordel
- **Na gebruik** glijzeil bevestigen aan **voetuiteinde**

BOVENLAAG

- **Zomer:** groot laken
- **Winter:** dekbed of groot laken

UZ
LEUVEN

Veel fysieke hulp

ONDERLAAG

- Een hoeslaken of drie steeklakens

MIDDENLAAG

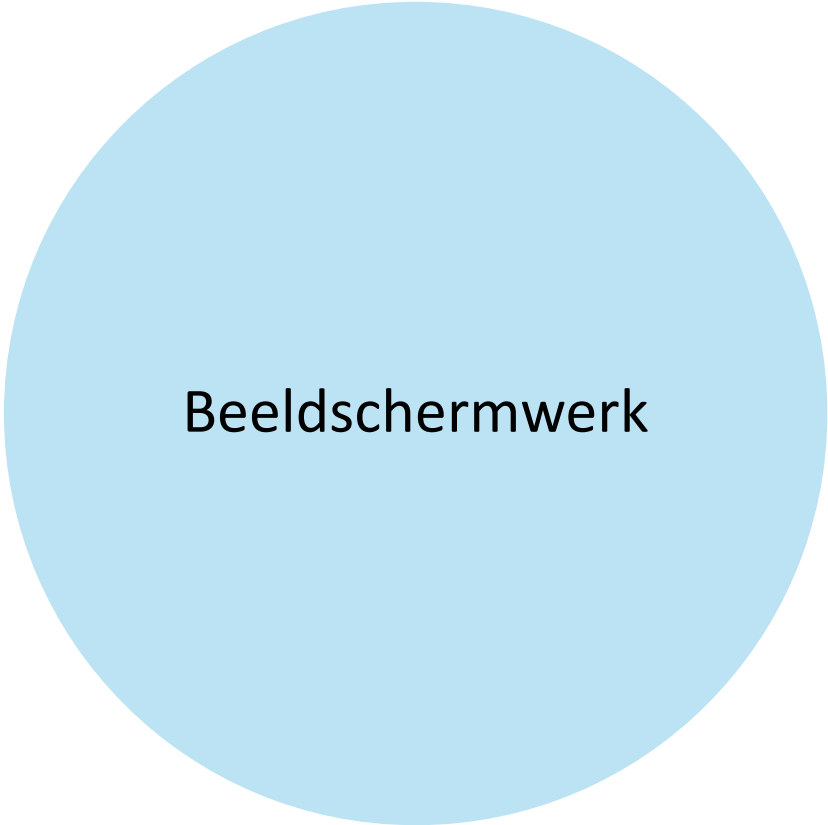

- **Glijzeil** aanbrengen onder het blauw **verplaatsingslaken** tussen stuit en kruin
- **Na gebruik** glijzeil bevestigen aan **voetuiteinde**

BOVENLAAG

- **Zomer:** groot laken
- **Winter:** dekbed of groot laken

Ergonomie in UZ Leuven - risicoanalyses

Beeldschermwerk

- Bij wie?
 - Op team niveau en individueel
 - Administratieve beroepen en in zorg en bij ondersteunende diensten
- Uitlenen van materialen
- Standaarden bij nieuwbouw

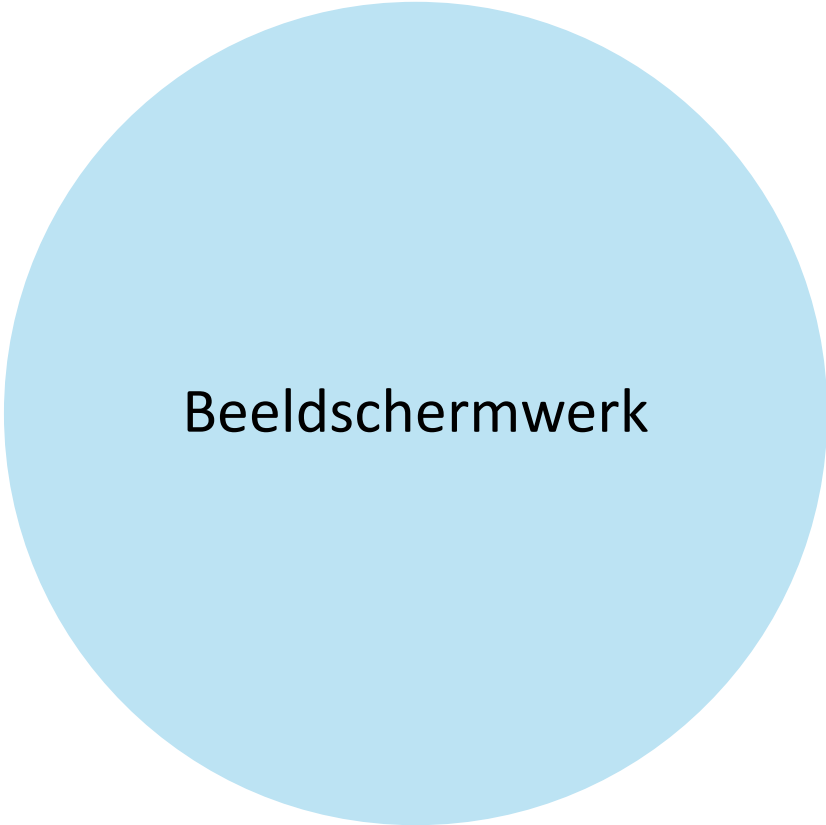
Ergonomie in UZ Leuven - risicoanalyses

Uitlenen van materialen

Beeldschermwerk

Ergonomie in UZ Leuven - risicoanalyses

Beeldschermwerk

Standaarden bij nieuwbouw:

- Moduleladder
- Richtlijn balie
- Richtlijn administratieve werkomgeving
- Richtlijn ontwerp voorbereidingsruimte medicatie voor verpleegkundigen

Ergonomie in UZ Leuven - risicoanalyses

Ondersteunende
diensten

- 1^e screening - ergoscore
- Bij oranje en rode scores verdere analyse via KIM, NIOSH, RULA,...

Ergonomie in UZ Leuven – nieuwbouw/verbouwing

- Maandelijks overleg met preventieadviseur in kader van nieuwbouw – en verbouwprojecten
- Bij elk project: overleg met ruimteplanning, preventieadviseur, ergonomoom en vertegenwoordigers van de gebruikers
 - Van voorontwerp tot definitief ontwerp
 - Van intekening tot aankoop

Programma

- UZ Leuven kerncijfers
- Ergonomie in UZ Leuven
 - Ingebed in algemeen welzijnsbeleid
 - Stakeholders
 - Risicoanalyses
 - Nieuwbouw/verbouwingen
- **Casuïstiek**
- Innovatie

Casuïstiek

1. Balie in UZ Leuven
2. Voorbereidingsruimte hospitalisatie
3. Melkkeuken
4. Radiofarmacie
5. Rijden met anesthesiekar

Casuïstiek

- Welke fysieke risicofactoren zijn er?
- Welke vragen zou je stellen ter verdieping?
- Welke ergonomische preventiemaatregelen stel je voor?
 - Technisch
 - Organisatorisch
 - Persoonlijk

Programma

- UZ Leuven kerncijfers
- Ergonomie in UZ Leuven
 - Ingebed in algemeen welzijnsbeleid
 - Stakeholders
 - Risicoanalyses
 - Nieuwbouw/verbouwingen
- Casuïstiek
- **Innovatie**

Innovatie

Enkele recente voorbeelden:

- Schoonmaakrobot
- Spot check
- Slimmer en sterker werken
- Plafondliften bij nieuwbouw

Schoonmaakrobot

Spotcheck

Verrijdbaar toestel om parameters af te nemen en te verzenden naar KWS

UZ Fit en ergonomie slaan de handen in elkaar op CSA

Uit de engagementsmeting bleek dat heel wat medewerkers van de centrale sterilisatieafdeling fysieke nek- en rugklachten ervaren. Vanuit de dienst kwam dan ook de vraag naar preventieve maatregelen om die klachten te verminderen. UZ Fit en ergonomie gingen met die vraag aan de slag en planden een bezoek aan de werkplaats van de CSA-medewerkers. Ze gingen ook in gesprek met de hoofdverpleegkundige om de fysieke klachten en noden in kaart te brengen.

Aan de slag met acties

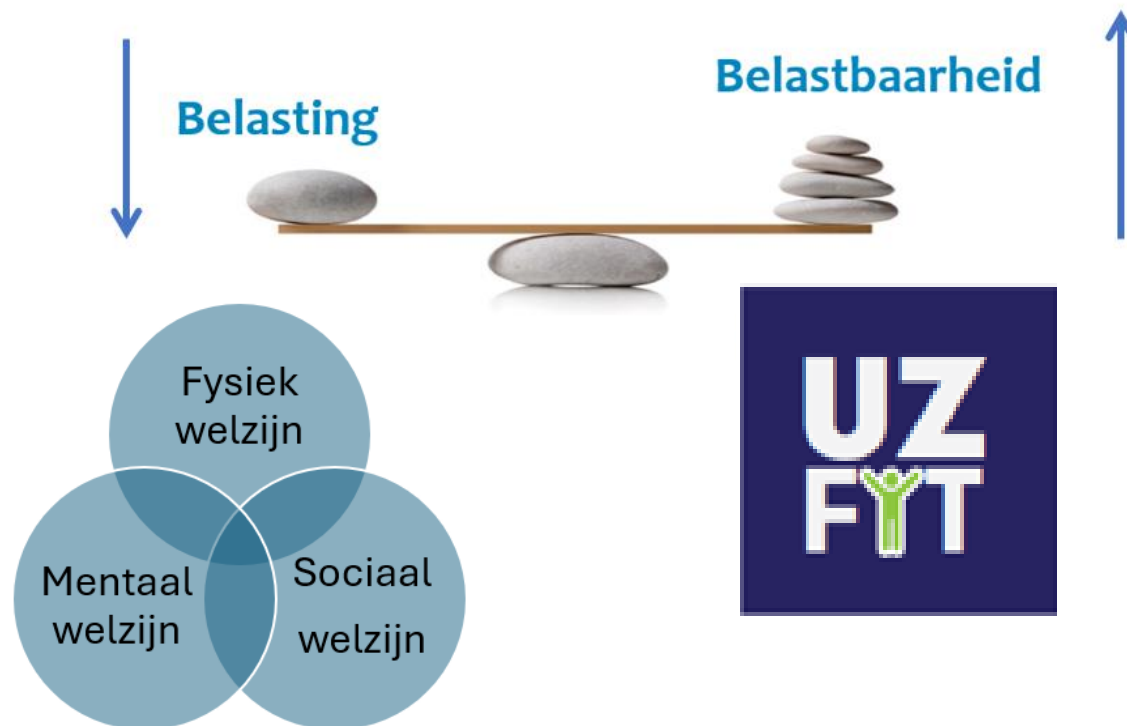
Op basis van die info werden meerdere acties ondernomen. Ergonomie zorgde samen met de technische dienst voor veranderingen in de fysieke omgeving. Zo werden een aantal zaken zoals de badgelezer, kapstokken en computerschermen lager opgehangen. Op die manier werd de schouder-nekbelasting verminderd. Ook werden antivermoeidheidsmatten voorzien op plaatsen waar medewerkers langdurig rechtstaand moeten werken.

UZ Fit gaf twee fitnesssessies, waarbij de focus gelegd werd op oefeningen ter versterking van die specifieke rug-, nek-, romp- en beenspieren die tijdens het werk extra belast worden. De medewerkers oefenden op een correcte uitvoering ervan. De oefeningen werden op hun beurt gebundeld in een folder. Zo kregen de medewerkers een mooi overzicht.

Slimmer en sterker werken
*Samenwerking tussen ergonomie
en UZ Fit*
Via teambegeleiding op de werkvloer

Plafondliften bij nieuwbouw

Vaste tillift:

Draagbare/flexibele plafondlift:

- Verschillende keuzes met voor- en nadelen:
 - Monorail versus xyz systeem?
 - Bereikbaarheid badkamer?
- Vaste plafondlift versus flexibele plafondlift?
 - Quid logistieke flow bij ophangen flexibele plafondlift?

Vragen?